

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland
(locatie Utrecht)
Zaaknummer: C/16/565583 HA ZA 23-701
Zittingsdatum: 5 april 2024

PLEITNOTA

I N Z A K E:

STICHTING TAUBAH,

gevestigd te Veenendaal,

eiseres,

advocaten: mr. P.L. Tjiam en mr. M.A.
Theodoridis van Simmons & Simmons LLP te
Amsterdam, en mr. E.B. van de Loo en mr. R.
Beets van Stichting PILP te Amsterdam

T E G E N:

GEMEENTE VEENENDAAL,

gevestigd te Veenendaal,

gedaagde,

advocaten: mr. H. Doornhof en J.R. Everhardus
van AKD te Amsterdam

1. INLEIDING

- 1.1 Taubah zal dit pleidooi beginnen met een korte inleiding waarin zij een ogenschijnlijk simpele vraag wenst toe te lichten: *waarom staan we hier vandaag?*
- 1.2 De gemeente heeft deze vraag in haar stukken reeds uitgebreid beantwoord. Zij heeft u het verhaal voorgehouden van een landelijk dreigingsniveau, wat een onderzoek naar alle moslims in de gemeente Veenendaal zou rechtvaardigen. De gemeente zegt het te betreuren dat hier ophef over is ontstaan, maar staat nog vol achter het heimelijk onderzoek dat zij heeft laten uitvoeren naar een deel van haar inwoners.
- 1.3 Met het NTA-onderzoek heeft de gemeente echter een hele groep Veenendaalse burgers weggezet als potentieel gevaarlijk, omdat zij moslim zijn en daarmee mogelijk salafistisch gedachtegoed zouden kunnen hebben.¹ Alhoewel salafistisch gedachtegoed niet strafbaar is en ook niet per se problematisch, kan de lezer na het lezen van het NTA-rapport maar tot één conclusie komen: het salafisme is een gevaar voor de Nederlandse democratie, dat achter gesloten deuren een andere boodschap verkondigt. Taubah zou volgens het NTA-rapport zo'n salafistische organisatie zijn. Deze stigmatisering door haar eigen gemeente doet pijn en is bovendien pertinent onjuist. Taubah is een toegankelijke moskee die open staat voor iedereen die interesse heeft in de islam en die achter gesloten deuren dezelfde boodschap verkondigt als publiekelijk. Een boodschap van vrede, gemeenschapsgevoel en verdraagzaamheid.
- 1.4 Voor Taubah staat er in deze zaak veel op het spel. Zij staat hier niet alleen namens zichzelf, maar ook namens de leden van haar geloofsgemeenschap. De NTA-onderzoeken hebben nog steeds, drie jaar nadat NRC over de onderzoeken publiceerde, en zes jaar nadat het onderzoek is uitgevoerd, een grote impact op de gemeenschap van Taubah. Taubah wil nu weten wat er door NTA over haar is opgeschreven.
- 1.5 Door vele andere gemeenten en instanties is inmiddels vastgesteld dat de NTA-onderzoeken nooit hadden mogen plaatsvinden. Gemeente Zoetermeer liet een grondig juridisch onderzoek uitvoeren. De conclusie was helder: er was geen wettelijke grondslag voor een dergelijk onderzoek.² Ook de NCTV, die gemeenten nota bene had aangeraden om de onderzoeken door NTA te laten uit te voeren, sprak al in 2017 over een "ernstig onrechtmatigheidsrisico" en het verwees naar het inschakelen van een particulier bedrijf als "iets wat wettelijk niet mag maar ook niet proportioneel is".³

¹ Gemeente Veenendaal gaf aan NTA de opdracht om de "religieuze & ideologische infrastructuur binnen de Islamitische gemeenschappen en het "salafistische krachtenveld in relatie tot de onderlinge relaties binnen deze infrastructuur" in kaart te brengen. Zie Offerte krachtenveldanalyse (overgelegd als **Productie EP03**), p. 1.

² Zie het evaluatierapport van het advocatenkantoor Van der Feltz (overgelegd als **Productie EP05**), p. 43: "Voor het in opdracht van de gemeente late verrichten van een onderzoek op basis van de methode participierend observeren zoals ingevuld door NTA en als onderdeel van de preventieve aanpak tegen radicalisering waarbij de burgemeester als eindverantwoordelijke heeft te gelden, hebben wij geen wettelijke grondslag kunnen vinden."

³ Zie de mailwisseling tussen medewerkers van NCTV, (overgelegd als **Productie EP04**).

- 1.6 De zorgen van Taubah over dit type onderzoeken worden onder andere gedeeld door de Tweede Kamer⁴, de Autoriteit Persoonsgegevens⁵, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)⁶ en recent ook door de Ombudsman van de Metropool Amsterdam.⁷ De landelijke overheid is daarom inmiddels begonnen aan een grootschalig onderzoek naar moslimdiscriminatie.⁸
- 1.7 Dit alles staat namelijk niet op zichzelf. Moslimdiscriminatie is een reëel en acuut probleem in Nederland. Een groot deel van de Nederlandse moslims ervaart discriminatie en achterstelling, ook specifiek naar aanleiding van overheidshandelen.⁹ De meest recente cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek bevestigen dit beeld:¹⁰

⁴ Kamervragen vergaderjaar 2020-2021, nr. 2021Z18628, Vragen van het lid Azarkan (DENK) aan de Minister en Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over het bericht «Undercover naar de moskee: geheim onderzoek naar islamitische organisaties» (ingezonden 27 oktober 2021). Zie ook meer recent Kamervragen vergaderjaar 2023-2024, nr. 2023Z15630, Vragen van de leden Dekker-Abdulaziz (D66), Van Baarle (DENK), Koekkoek (Volt), Den Haan (Fractie Den Haan) en Mutluer (PvdA) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de illegale undercover onderzoeken bij moskeeën (ingezonden 21 september 2023).

⁵ Zie NRC, d.d. 17 oktober 2021, "Privacywaakhond AP bezorgd door 'beeld' van heimelijk onderzoek in moskeeën", overgelegd als **Productie EP21**. Zie ook NRC, d.d. 20 september 2023, "Autoriteit Persoonsgegevens: Ministerie, informeer bespioneerde moslims", overgelegd als **Productie EP22**.

⁶ Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 'Herstel vertrouwen overheid en moslimgemeenschappen', 18 september 2023, p. 2: *"Ik stel vast dat ook SZW in het verleden onderzoek heeft gedaan naar personen, organisaties en netwerken binnen de moslimgemeenschappen zonder daarbij de gemeenschappen te betrekken. Dit betrof vooral onderzoek in het kader van het salafisme en aanverwante onderwerpen. In een aantal gevallen zijn hiervoor externe experts ingeschakeld. Bij sommige van deze onderzoeken zijn persoonsgegevens verwerkt, terwijl het ministerie van SZW geen juridische grondslag heeft voor de verwerking van persoonsgegevens voor deze taak. Ook was de manier van onderzoek doen naar personen en organisaties door SZW niet in alle gevallen transparant. Ondanks dat de zorgen in die tijd duidelijk valide waren, was dit handelen niet juist. Ik betreur dit zeer en trek hier lessen uit voor de toekomst. Ik wijs het doen van onderzoek naar mensen of organisaties door of in opdracht van mijn ministerie zonder gegronde reden én juridische grondslag met kracht af."* Deze brief is overgelegd als **Productie EP20**.

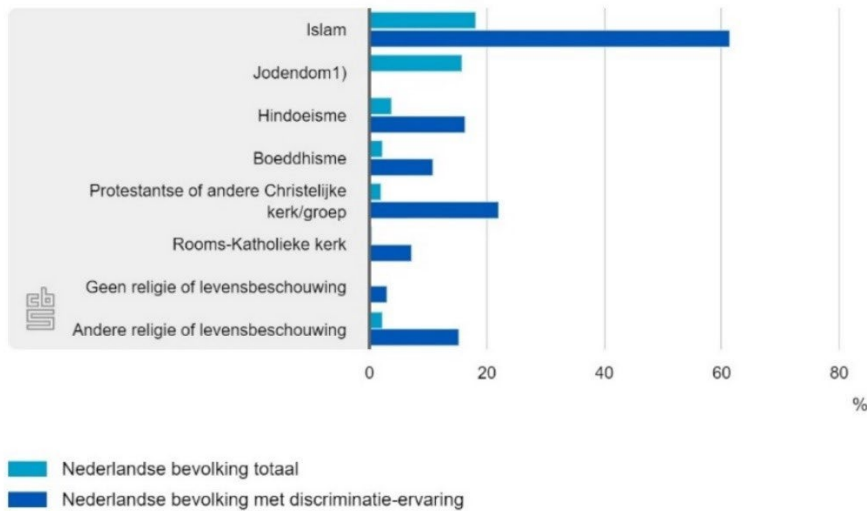
⁷ Het bericht van de Ombudsman Metropool Amsterdam is overgelegd als **Productie EP32**.

⁸ Kamerbrief van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, d.d. 18 september 2023, "Herstel vertrouwen overheid en moslimgemeenschappen". Deze brief is overgelegd als **Productie EP20**.

⁹ Sociaal Cultureel Planbureau, 'Ervaren discriminatie in Nederland', p. 161 – 164.

¹⁰ Centraal Bureau voor de Statistiek, "Statistische trends, gronden van discriminatie", sectie 3.6.1 <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2022/gediscrimineerd-gevoeld-/3-gronden-van-discriminatie>

3.6.1 Ervaren discriminatie op grond van geloof of levensovertuiging, 2021

1) Voor Jodendom ontbreken cijfers over de Nederlandse bevolking met discriminatie-ervaring i.v.m. te weinig waarnemingen.

- 1.8 Het schetsen van dit bredere kader is relevant om te begrijpen waarom het heimelijke onderzoek van de gemeente Veenendaal Taubah en haar gemeenschap zo veel pijn doet. Een lokale overheid waar zij vertrouwen in hadden, waar zij een goede band mee hadden, vond het blijkbaar noodzakelijk om hen niet op hun woord te geloven, maar om een particulier bedrijf in te schakelen om te onderzoeken of er achter de voordeur van de moskee niet stiekem een radicale boodschap werd verspreid. Taubah werd niet gezien als partner in de strijd tegen radicalisering, maar als subject van onderzoek.
- 1.9 Het gaat hier vandaag weliswaar “alleen” om de behandeling van het 843a-incident, maar dat incident staat niet los van deze maatschappelijke context. Want Taubah wenst inzage in het NTA-rapport en andere bescheiden, juist omdat zij ziet dat er sprake is geweest van discriminatie en schending van andere grondrechten. Het is ook niet voor niets dat Taubah in deze procedure tegenover de gemeente staat, en niet tegenover NTA. Omdat het juist zo’n pijn heeft gedaan dat de gemeente dit onderzoek heeft opgedragen naar haar eigen burgers. En Taubah dus ook van de gemeente inzage wil in het volledige rapport.
- 1.10 Dat is in de kern waar het in deze zaak over gaat. Een moskee die van haar gemeente niet meer vraagt dan wat redelijk is: inzicht in het heimelijke onderzoek dat zij naar Taubah heeft laten doen.
- 1.11 Nu de gemeente Veenendaal, ondanks herhaaldelijk verzoek, hier niet aan tegemoet is gekomen, is Taubah genoodzaakt de juridische middelen aan te grijpen die haar ter beschikking staan. Taubah probeert met de inzet van juridische middelen te herstellen wat de gemeente kapot heeft gemaakt: het vertrouwen in de democratische rechtsstaat. Het is voor de geloofsgemeenschap van Taubah belangrijk om te zien dat het handelen van een overheid niet altijd onbestraft blijft, en dat de middelen die de democratische rechtsstaat biedt kunnen worden ingezet om de gemeente ter verantwoording te roepen.
- 1.12 De gemeente Veenendaal doet het in haar conclusie van antwoord voorkomen alsof Taubah dit alleen doet omdat zij haar “zinnen gezet [zou hebben] op het in handen krijgen van het

rapport”,¹¹ en lijkt daarmee totaal te miskennen wat het van een kleine lokale moskee vergt om in een juridische strijd met haar gemeente verwickeld te zijn. Een gemeente waarvan zij afhankelijk is voor vergunningen, voor veiligheid en voor activiteiten die zij wil ontplooiën. Het is een stap die Taubah niet lichtelijk heeft gemaakt.

- 1.13 Dus Taubah voert deze rechtszaak niet zodat “de inhoud van het rapport op straat [komt] te liggen”¹², zoals de gemeente lijkt te insinueren, of om te zorgen voor “ongebreidelde verspreiding van vertrouwelijke informatie”¹³. Taubah wil enkel het rapport en de andere stukken kunnen inzien omdat zij meent dat de gemeente onrechtmatig jegens haar en haar gemeenschap heeft gehandeld. En omdat zij deze stukken nodig heeft om de aard en omvang van de onrechtmatigheid nader te onderbouwen.
- 1.14 Het antwoord op de vraag “*waarom staan we hier vandaag*” laat zich wat Taubah betreft als volgt samenvatten. Taubah staat hier als kleine moskee, die zich ernstige zorgen maakt om inbreuken op grondrechten door haar eigen, lokale overheid. Een moskee die ziet dat de overheid onrechtmatig handelt en die, om dit handelen in rechte aan te vechten, wil kunnen inzien wat er, in naam van diezelfde overheid, over haar en haar gemeenschap aan informatie is verzameld en opgeschreven. Taubah meent dat zij recht heeft op inzage in het ongelakte NTA rapport en andere bescheiden, en vraagt u vandaag dan ook om haar vordering tot inzage en afschrift toe te wijzen.

2. **DE VORDERING: INZAGE EN AFSCHRIFT VAN BESCHIEDEN**

- 2.1 In dit incident vordert Taubah inzage en afschrift van de stukken die op grond van de beslagbeschikking van 24 april 2023 onder gemeente Veenendaal in beslag zijn genomen.¹⁴ Taubah heeft recht op inzage en afschrift van al deze stukken op grond van artikel 843a Rv.
- 2.2 Taubah brengt eerst in herinnering wat het uitgangspunt in het civiele recht is. Dat is materiële waarheidsvinding. Artikel 843a Rv is een instrument dat in dienst staat van deze materiële waarheidsvinding. Het civiele recht op inzage in bescheiden die bij een ander rusten is al sinds 1825 in ons burgerlijk wetboek verankerd.¹⁵ Bij de beraadslaging in de

¹¹ Conclusie van antwoord Gemeente, randnummer 4.

¹² Conclusie van antwoord Gemeente, randnummer 79.

¹³ Conclusie van antwoord Gemeente, randnummer 83.

¹⁴ Zie Dagvaarding Taubah, petitumonderdeel V. Zie voor een overzicht van de betreffende stukken het vonnis in het opheffingskortgeding van 20 november 2023: rechtbank Midden-Nederland 20 november 2023, C/16/563691 / KG ZA 23-528 (overgelegd als productie 4 bij de conclusie van antwoord), r.o. 2.11.

¹⁵ Zie art. 19: “*In elken stand van het geding, kan de eene partij aan den regter verzoeken dat de wederpartij worde bevolen, om onder eede die stukken over te leggen, welke onder hare berusting zijn en de zaak in geschil betreffen. Indien het, in den loop van het geding, uitgemaakt is, dat eene der partijen een blijkbaar belang heeft bij de overlegging van eenen titel, welke in het bezit van eenen derde is, zal deze, op bevel des regters, gehouden zijn om van dat stuk inzage te geven, en een afschrift, of uittreksel daarvan te laten nemen, naar den vorm, welke bij het wetboek van burgerlijk regtspleging is voorgeschreven.*” uit: J.R. Sijmonsma, Het Inzagerecht, Kluwer: Deventer 2010, p. 8.

Tweede Kamer twee honderd jaar geleden werd de voorloper van 843a als “hoogst zedelijk en billijk” beschouwd:¹⁶

“Men heeft in eenige Afdeelingen het als eene hardheid aangemerkt, dat men bewijsstukken in den boezem van zijne wederpartij kan zoeken. Men heeft deze bepaling als hoogst zedelijk en billijk beschouwd, omdat dezelve strekt tot ontdekking der waarheid. Indien toch eene der partijen een stuk in haar bezit heeft, waaruit de wederpartij haar regt of de voldoening eener verbindtenis kan bewijzen, dan moet dat stuk gehouden worden, wat het gebruik daarvan betreft, aan beide partijen gemeen te zijn; en daaruit volgt dat de wet op zeer goede gronden het te berde brengen van zoodanige stukken kan bevelen.”

- 2.3 In 200 jaar tijd is weinig veranderd. In het civiele recht staat het belang van materiële waarheidsvinding nog altijd centraal.¹⁷ Sijmonsma concludeert in zijn proefschrift over het inzagerecht dat het recht op inzage op drie zwaarwegende beginselen rust, waarbij als eerste beginsel heeft te gelden dat in een civiele procedure de materiële waarheid aan het licht moet komen.¹⁸ De Memorie van Toelichting bij het nieuwe civiele bewijsrecht richt zich ook specifiek op de actievare rol van de rechter bij de waarheidsvinding.¹⁹
- 2.4 Dat brengt ons naar de situatie waar het vandaag over gaat. Taubah is op zoek naar de waarheid. Taubah wil weten wat in het rapport over haar staat geschreven en wil weten welke conclusies door NTA aan de gemeente zijn gepresenteerd. Dat wil Taubah niet zomaar. Op basis van de beschikbare feiten wijst alles erop dat het rapport en het onderzoek onrechtmatig zijn:
- I. Ten eerste bestaat geen deugdelijke wettelijke grondslag voor de gemeente voor het laten uitvoeren van een langdurig onderzoek naar de lokale moslimgemeenschap, uitgevoerd door private onderzoekers zonder vergunning, die (onder meer) zonder zichzelf kenbaar te maken deelnamen aan activiteiten van moskeeën.²⁰

¹⁶ J.F. Noordziek, Geschiedenis der beraadslagingen gevoerd in de Tweede Kamer der Staten-Generaal over het ontwerp van Burgerlijk Wetboek onder toezigt der Commissie voor de huishoudelijke aangelegenheden der Tweede Kamer, Zittingjaar 1824-1825, Den Haag, Martinus Nijhoff 1878, p. 723-724. Zie voorts ook: .C. Voorduyn, Geschiedenis en beginselen van Nederlandsche Wetboeken, V. Deel, Burgerlijk Wetboek, art. 1269-2030, de beraadslaging deswege gehouden door de Tweede Kamer der Staten Generaal, Utrecht, Robert Natan, Akademie-Boekhandelaar 1838, p. 494 – 495.

¹⁷ J.R. Sijmonsma, Het Inzagerecht, Kluwer: Deventer 2010, p. 43 – 44.

¹⁸ J.R. Sijmonsma, Het Inzagerecht, Kluwer: Deventer 2010, p. 48.

¹⁹ Zie Hoofdstuk 5.2 Actieve rol bij de waarheidsvinding, Tweede Kamer, vergaderjaar 2019-2020, 35 498, nr. 3, p. 11 e.v. “*Het klassieke uitgangspunt van de lijdelijke rechter heeft al geruime tijd plaatsgemaakt voor een actievare rol van de rechter bij de procesvoering en de waarheidsvinding. Met de modernisering van het procesrecht in 2002 is de rol van de rechter steeds meer gericht op het actief bewaken van de voortgang van de procedure en het onderzoeken van de feiten.*”

²⁰ Vgl. Dagvaarding Taubah, hoofdstuk 5.

- II. Ten tweede is de uitvoering van het onderzoek door niemand binnen de gemeente gecontroleerd.²¹
- III. Ten derde is het onderzoek (onder meer) in strijd met het discriminatieverbod,²² de vrijheid van religie,²³ de bescherming van de privacy,²⁴ en de vrijheid van vereniging.²⁵
- IV. Ten vierde staan in het rapport feitelijke onjuistheden over Taubah²⁶ en wordt Taubah zelfs ten onrechte in een extremistisch jihadistisch kader geplaatst.²⁷ De

²¹ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummer 4.1 onder V. Zie ook E-mail medewerkers gemeente Veenendaal, d.d. 19 oktober 2021 (overgelegd als **Productie EP15**): “Wij hebben ze [NTA, adv.] bij dat onderzoek niet gecontroleerd, dus we moeten erop vertrouwen dat ze dit hebben uitgevoerd zoals toegezegd en afgesproken.”

²² Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummers 6.40 – 6.61.

²³ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummers 6.27 – 6.33.

²⁴ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummers 6.3 – 6.26.

²⁵ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummers 6.34 – 6.39.

²⁶ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummer 3.15 onder V. Aanvullende voorbeelden (niet uitputtend) zijn als volgt:

- Openbaargemaakte versie van het rapport, p. 27: “De drijvende factor achter de oprichting betreft een conflict tussen de oprichters (...) en het bestuur van moskee Nasser over de religieuze koers van dit bestuur en de imam (...).” Dit is onjuist, Taubah is niet opgericht uit een conflict met moskee Nasser. Taubah heeft altijd goede banden gehad met moskee Nasser. Omdat moskee Nasser qua locatie groot is, komen zij hier ook nog regelmatig voor grote gebedsdiensten. Ook overlijdensgebedsdiensten van mensen uit de gemeenschap van Taubah worden bij moskee Nasser gebeden. Taubah had behoefte aan meer aanbod in de Nederlandse taal en een groter aanbod voor jongeren. Uit die behoefte is Taubah ontstaan, en dus niet zoals eveneens in de passage wordt gesuggereerd dat “men naar een meer fundamentalistische vorm van de islam [wilde]”. Dit is onjuist, er waren geen geschillen op het gebied van geloofsleer.
- Openbaargemaakte versie van het rapport, p. 30: “Stichting Taubah is een uitgesproken dawa(zendings)-organisatie gericht op zending en prediking van de salafistische islam.” Taubah is niet gericht op zending en prediking van de islam. Taubah heeft zoals het rapport zelf ook benoemd een breed aanbod van Arabische lessen, activiteiten voor jongeren en maatschappelijke en individuele hulpverlening. Dit is gericht op goed en actief burgerschap wat een onderdeel van de islam is, en dus niet op een salafistische prediking van islam.
- Openbaargemaakte versie van het rapport, p. 34: “Stichting Taubah werkt nauw samen met een aantal landelijke en regionale politiek salafistische organisaties.” Dit is onjuist. Taubah behoort ook niet tot een samenwerkingsverband of moskee koepel. Daarnaast heeft zij geen idee wat voor politiek salafistische organisaties hier wordt bedoeld.
- Openbaargemaakte versie van het rapport, p. 36: “In januari 2017 heeft aan aantal politiek salafistische organisaties een campagne gevoerd tegen het verbod op de gezicht bedekkende kleding (boerka).” Het klopt dat Taubah deze petitie heeft ondertekend. Wat niet klopt is de framing dat dit een initiatief is van politiek salafistische georiënteerde organisaties en personen. De petitie is ondertekend door een hoeveelheid van moskeeën, individuen en bijvoorbeeld ook door een advocatenkantoor. Er wordt voor de tekst van de petitie en ondertekenaars verwezen in de voetlink naar de website van dr. M.J.M. de Koning (Universitair hoofddocent - Islam, Politiek en Samenleving) waar deze tekst integraal is opgenomen. Belangrijk is te vermelden dat dr. M.J.M. de Koning wiens onderzoekveld nota bene het salafisme is deze organisaties niet als salafistische typeert maar schrijft over personen en organisaties uit de Nederlandse moslimgemeenschap. Het is NTA die onterecht deze toevoeging erbij zet.

²⁷ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummers 3.12 – 3.14. Zie ook NRC, d.d. 15 oktober 2021, “Undercover naar moskee: geheim onderzoek naar islamitische organisaties” (overgelegd als **Productie EP01**): “De stichting organiseerde een zomerkamp waar jongeren onder meer gingen boogschieten en paintballen.

rechtbank heeft wellicht ook al Hoofdstuk 4 gelezen waarin NTA een gitzwart kader schetst over salafistisch extremisme. Het is dit kader waarin Taubah ten onrechte door NTA wordt geplaatst. Taubah is geen salafistische organisatie en Taubah is niet extremistisch. Maar die suggestie wordt wél ten onrechte door NTA gewekt. Daarmee wordt de goede naam en reputatie van Taubah geschaad.

V. Ten vijfde heeft NTA noch de gemeente ooit om wederhoor gevraagd.²⁸ Taubah heeft zich dus nooit inhoudelijk kunnen verweren tegen het rapport, terwijl het duidelijk is dat er fouten in het rapport staan en Taubah ten onrechte in verband wordt gebracht met jihadistisch extremisme.

VI. Ten zesde heeft gemeente Veenendaal bevestigd dat zij op basis van het onjuiste rapport maatregelen heeft getroffen tegen Taubah.²⁹

2.5 Gelet op deze zes feiten en omstandigheden is het onbestaanbaar dat gemeente Veenendaal tot op de dag van vandaag weigert om Taubah inzage te geven in het rapport en zich op het standpunt stelt dat deze handelwijze geoorloofd is.

2.6 In essentie is de vraag die aan uw rechtbank voorligt de vraag of in deze situatie de waarheidsvinding voor de burger of de geheimhouding van de overheid prevaleert. Want laat het duidelijk zijn dat Taubah ook begrijpt dat sommige zaken binnen de overheid geheim en vertrouwelijk moeten blijven. Maar wanneer alle seinen op rood staan en het duidelijk is dat de overheid een verkeerde afslag heeft genomen, dan past maar één oplossing en dat is transparantie naar de burger.

2.7 In randnummers 11.6 – 11.11 van de dagvaarding heeft Taubah uiteengezet dat aan de drie vereisten voor inzage en afschrift ex artikel 843a lid 1 Rv is voldaan: er is sprake van een rechtmatig belang,³⁰ de bescheiden zijn voldoende bepaald³¹ en er is sprake van een rechtsbetrekking.³²

2.8 Waar het in deze zaak vooral om zal gaan, is de vraag of de gemeente zich kan beroepen op een uitzonderingsgrond zoals genoemd in lid 3 (het verschoningsrecht) of lid 4 (de gewichtige reden).

3. **GEEN VERSCHONINGSRECHT ALS BEDOELD IN ARTIKEL 843A LID 3 RV**

3.1 In randnummers 50 – 63 van de conclusie van antwoord stelt de gemeente dat zij een verschoningsrecht heeft ten aanzien van het rapport, en dat zij daarom niet kan worden

De onderzoekers schrijven dat boogschieten binnen de „salafistische leer” wordt gezien als „voorbereiding op de gewelddadige jihadstrijd”.

²⁸ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummers 1.7 en 4.1 onder IX.

²⁹ Vgl. NRC, d.d. 15 oktober 2021, “Undercover naar moskee: geheim onderzoek naar islamitische organisaties” (overgelegd als **Productie EP01**): “Veenendaal bevestigd dat er “repressieve interventies” zijn gedaan naar aanleiding van het rapport, maar zegt niet welke.” Zie ook het openbaargemaakte deel van het rapport over het handelingsperspectief (overgelegd als **Productie EP26**), waarin Taubah als enige organisatie expliciet wordt genoemd.

³⁰ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummers 11.6 – 11.8.

³¹ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummers 11.9 – 11.10.

³² Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummer 11.11.

gedwongen om Taubah inzage te geven in het rapport. Dit verschoningsrecht ontleent de gemeente aan artikel 25 (oud) van de Gemeentewet. Dat is onjuist. Ten eerste is dit in strijd met de strekking van het verschoningsrecht, en ten tweede is het beroep op de geheimhouding van artikel 25 van de Gemeentewet onjuist en *in ieder geval* niet relevant, aangezien deze geheimhouding niet van toepassing is op de versie van het rapport die Taubah wil inzien, de ongelakte versie. Taubah zal dit hierna uiteenzetten.

De strekking van het verschoningsrecht

- 3.2 Het verschoningsrecht van artikel 843a lid 3 Rv vloeit voort uit artikel 165 lid 2 onder b Rv.³³ Het achterliggende belang van het verschoningsrecht is dat ieder zich vrij moet kunnen voelen zich te wenden tot een verschoningsgerechtigde. Een cliënt moet vrijelijk met een advocaat kunnen praten en deze advocaat zijn stukken kunnen toevertrouwen; een patiënt moet vrijelijk met zijn arts kunnen communiceren en informatie kunnen uitwisselen. En een raadslid moet binnen een raadsvergadering vrijelijk van gedachten kunnen wisselen met andere raadsleden.³⁴
- 3.3 Bij het verschoningsrecht moet worden bedacht dat het niet absoluut is én dat het niet mag worden gebruikt om documenten “geheim” te maken.³⁵ Sijmonsma noemt als voorbeeld iemand die stukken aan zijn advocaat of notaris geeft met als doel om ze geheim te kunnen houden. In dat geval kan een advocaat zich niet op het verschoningsrecht beroepen.³⁶ Dit lijkt mij geen verrassende conclusie, maar dit is wel precies wat hier is gebeurd.
- 3.4 Eén dag na de onthulling van NRC, op 16 oktober 2021, vindt een e-mailwisseling plaats tussen een medewerker van NTA en de burgemeesters van Veenendaal en Ede (Gert-Jan Kats en Rene Verhulst).³⁷ Deze e-mail is cruciaal en is illustratief voor wat in deze zaak gebeurt. Daarom wordt de e-mail hierna integraal afgebeeld:

³³ Artikel 165 lid 1 Rv: *Een ieder, daartoe op wettige wijze opgeroepen, is verplicht getuigenis af te leggen.* Lid 2 sub b: van deze verplichting kunnen zich verschonen: zij die tot geheimhouding verplicht zijn uit hoofde van hun ambt, beroep of betrekking omtrent hetgeen hun in die hoedanigheid is toevertrouwd.

³⁴ Artikel 22 Gemeentewet: *“De leden van het gemeentebestuur en andere personen die deelnemen aan de beraadslaging kunnen niet in rechte worden vervolgd of aangesproken voor dan wel worden verplicht getuigenis af te leggen als bedoeld in artikel 165, eerste lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering over hetgeen zij in de vergadering van de raad hebben gezegd of aan de raad schriftelijk hebben overgelegd.”* Zie ook *T&C GPW*, commentaar op art. 22 Gemw, aant. 3: “Het doel van deze bepaling is dat een raadslid zijn opvattingen vrij kan verkondigen zonder het risico te lopen om voor de inhoud daarvan in rechte ter verantwoording te worden geroepen”, onder verwijzing naar *Kamerstukken II* 1989-1990, 19403, nr. 16.

³⁵ Vgl. Hoge Raad 1 maart 1985, ECLI:NL:HR:1985:AC9066, r.o. 3.5 – 3.6.

³⁶ J.R. Sijmonsma, *Het Inzagerecht*, Kluwer: Deventer 2010, p. 178

³⁷ De e-mailwisseling is overgelegd als **Productie EP27**.

Beste Gert-Jan en René,

Zoals gevraagd de betreffende voorwaarden rondom de kva's en de mogelijkheden.

1. De krachtveldanalyse valt onder het intellectueel eigendom van NTA. Dat betekent dat NTA ten alle tijden alle rechten op door hem gemaakte documenten behoudt. Daardoor mogen noch gedeeltelijk, noch geheel documenten gekopieerd worden, noch aan derden worden getoond, ter hand gesteld of op andere wijze worden bekendgemaakt.
2. Er staan persoonsgegevens in vermeld, waardoor het niet met derden kan worden gedeeld.
3. Door het publiceren van het rapport zou een onevenredige benadeling van personen en organisaties kunnen plaatsvinden omdat er geen wederhoor heeft plaatsgevonden.

Opties:

1. Presentatie met resultaten van het onderzoek in de gemeenteraad, onder geheime beraadslaging (art.25 gemeentewet)
2. Het verwijderen van de persoons- en organisatiegegevens uit het rapport en onder geheime beraadslaging (art.25 gemeentewet) ter plaatse inzage geven in het rapport. Na afloop worden de documenten weer ingenomen. Op deze wijze waarborgen we dat er geen negatieve effecten kunnen ontstaan voor de betreffende organisaties en personen.

Optie 2 adviseren wij niet omdat het document daardoor praktisch onleesbaar wordt. Bij beide opties ondersteunen wij uiteraard bij de uitleg.

Mocht de wens zijn om 1 van de opties uit te voeren, dan zal dit enige voorbereidingstijd vergen.

Mochten er nog vragen zijn dan hoor ik het graag.

Met hartelijke groet,

3.5 NTA reageert hier op een verzoek van de gemeente. Dit verzoek is kennelijk telefonisch gebeurd, want de e-mail vormt een reactie. Uit de inhoud van de e-mail blijkt dat NTA aan de gemeente adviseerde om het rapport geheim te maken. In het bijzonder is "optie 2" van belang, omdat dát de optie is waarvoor de gemeente uiteindelijk heeft gekozen: een gelakte versie is onder geheimhouding van artikel 25 van de Gemeentewet ter inzage aan de gemeenteraadsleden overgelegd.

3.6 Het verschoningsrecht wordt hier niet gebruikt waarvoor het is bedoeld, namelijk dat raadsleden zich vrijelijk moeten kunnen uitlaten, het verschoningsrecht is hier gebruikt om een rapport waar zojuist maatschappelijke ophef over is ontstaan geheim te houden. Dáárvóór is het verschoningsrecht niet bedoeld.³⁸

Ongelakte versie van het rapport valt niet onder het verschoningsrecht

3.7 Hierbovenop komt nog het volgende. In de dagvaarding heeft Taubah al toegelicht waarom de verwijzing naar het arrest van het hof Arnhem-Leeuwarden niet opgaat.³⁹ Maar

³⁸ Vgl. Hof Amsterdam 1 mei 2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:CA3543, r.o. 2.12: "[...]. Daarna zal het hof, alvorens het beroep van de Gemeente op geheimhouding ervan te beoordelen, allereerst bezien of, zoals de Gemeente heeft gesteld, de ontbrekende gedeeltes van deze stukken uitsluitend betrekking hebben op de bodem onder het Enschedé-complex zelf en niet op die onder omliggende terreinen die aan de Gemeente toebehoren (in het bijzonder de bodem onder de Bakenessergracht). Is dit niet of niet volledig het geval, dan zal het hof aan de hand van een afweging van de belangen in de concrete omstandigheden van het onderhavige geval beoordelen of de belangen die de Gemeente heeft aangevoerd voor haar beroep op vertrouwelijkheid zwaarder moeten wegen dan het zwaarwegende maatschappelijke belang dat in rechte de waarheid aan het licht komt." Het hof stelt dat het moet beoordelen of de redenen die ten grondslag lagen aan het besluit van de gemeente om geheimhouding van artikel 55 van de Gemeentewet op te leggen, gewichtige redenen zijn die aan inzage in de weg kunnen staan. Dit is de geëigende wijze om met gemeentelijke geheimhouding om te gaan. Het verschoningsrecht speelt geen rol.

³⁹ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummers 11.12 – 11.18. In het kort, er was sprake van zeer specifieke omstandigheden waarin het te begrijpen was dat het hof "in dat geval" wel een verschoningsrecht aannam,

belangrijker nog: de geheimhouding van artikel 25 van de Gemeentewet (die inmiddels gedeeltelijk is opgeheven)⁴⁰ zag enkel op de gelakte versie van het rapport die ter inzage is verstrekt aan de gemeenteraad, en dus niet op de ongelakte versie van het rapport die Taubah wil inzien.⁴¹ Het beroep dat de gemeente doet op artikel 25 van de Gemeentewet, gaat hoe dan ook niet op ten aanzien van de versie van het rapport die Taubah wil inzien.

- 3.8 Op 4 augustus 2023 heeft de burgemeester van gemeente Veenendaal op de ongelakte versie een geheimhouding bevolen op grond van artikel 87 Gemeentewet.⁴² Anders dan bij het oude artikel 25 Gemeentewet, geldt voor een geheimhouding op grond van het nieuwe artikel 87 Gemeentewet niet het vereiste dat het stuk aan de raad wordt overgelegd ter geheime beraadslaging. En dát is precies de basis van de argumentatielijn van de gemeente en hun interpretatie van het arrest van het hof Arnhem-Leeuwarden.⁴³ Die gaat niet op nu de burgemeester eigenstandig geheimhouding heeft bevolen, zonder het ongelakte rapport ooit aan de gemeenteraad te tonen. Dat betekent dat de gemeente ten aanzien van het ongelakte rapport in ieder geval geen beroep op het verschoningsrecht van lid 3 van artikel 843a Rv toekomt. Hooguit zou de gemeente een beroep op de gewichtige reden kunnen doen, maar dat ook dit beroep niet kan slagen, komt hierna aan de orde.

4. **GEEN GEWICHTIGE REDENEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 843A LID 4 RV**

- 4.1 De gemeente doet ook een beroep op de uitzonderingsgrond van lid 4 van artikel 843a. Deze uitzonderingsgrond bepaalt dat in het geval van gewichtige redenen, de verstrekking

namelijk omdat het een brief betrof waarin raadsleden hun eigen opvattingen hadden weergegeven. Hof Arnhem-Leeuwarden 21 mei 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:4423, r.o. 3.10: *“Uit de tekst van artikel 25 lid 1 en 2 Gemeentewet kan niet worden afgeleid dat in de hier bedoelde geheimhoudingsverplichting in de visie van de wetgever een verschoningsrecht besloten ligt. Dat het desalniettemin de bedoeling van de wetgever is geweest om (mede) in dit geval het bestaan van een verschoningsrecht aan te nemen, leidt het hof evenwel af uit de tekst van en parlementaire geschiedenis met betrekking tot het eveneens in deze Titel II, hoofdstuk II van de Gemeentewet opgenomen artikel 22.”* (markering, Adv.)

⁴⁰ Zie het Raadsbesluit van 16 november 2023 (overgelegd als productie 16 bij de conclusie van antwoord).
⁴¹ Dit wordt door de gemeente zelf bevestigd. Zie bijvoorbeeld het Raadsvoorstel voor de raad van 16 november 2023 (overgelegd als productie 15 bij de conclusie van antwoord), p. 3: *“Het NTA-rapport is destijds aan u getoond om te kunnen voldoen aan de inlichtingenplicht als bedoeld in artikel 180, derde lid, van de Gemeentewet. Daarbij is u inzage gegeven in het deel van het NTA-rapport dat u voor de uitoefening van uw taak nodig hebt. Op de aan u ter inzage gegeven gelakte versie hebt u de door mij opgelegde geheimhouding bekrachtigd. Het aan u te vragen besluit [over opheffing van de geheimhouding, Adv.] kan dus op geen andere versie betrekking hebben dan deze versie.”*

⁴² Zie het Raadsvoorstel van de raad van 16 november 2023 (overgelegd als productie 15 bij de conclusie van antwoord), p. 2: *“Doordat de bepalingen in de Gemeentewet over geheimhouding zijn veranderd is vervolgens ook juridisch advies ingewonnen bij AKD over hoe omgegaan zou moeten worden met deze geheimhouding. Zij hebben mij geadviseerd om geheimhouding op te leggen op de gehele versie van het NTA-rapport, zodat de gevoelige passages hiermee beschermd worden. Dit heb ik op 4 augustus 2023 besloten.”*

⁴³ Hof Arnhem-Leeuwarden 21 mei 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:4423. Vgl. Conclusie van antwoord Gemeente, randnummer 57 onder 1: *“Met de passage die is aangehaald in randnummer 51 van de dagvaarding legt het hof de strekking van artikel 25 Gemeentewet uit. Bij die uitleg betreft het hof het feit dat aan individuele gemeentebestuurders op grond van artikel 22 een algemeen en absoluut verschoningsrecht toekomt. Daaruit leidt het hof af dat ook in de geheimhoudingsplicht van artikel 25 een verschoningsrecht ligt besloten. [...]”*

van een document alsnog achterwege *kan* blijven. Voor een geslaagd beroep op een gewichtige reden zijn twee stappen nodig:

- Allereerst is het aan gemeente Veenendaal om aan te tonen dat sprake is van een zwaarwegende reden waarom verstrekking van het document achterwege moet blijven. Daarvoor zijn blote stellingen onvoldoende.
- Pas wanneer de gemeente heeft laten zien dat sprake is van een zwaarwegende reden, is het aan de rechter om een belangenafweging te maken tussen deze reden en het belang van waarheidsvinding. Pas als de rechter van mening is dat waarheidsvinding moet wijken, is sprake van een gewichtige reden in de zin van artikel 843a lid 4 Rv. Dat betekent overigens niet dat het gehele document niet kan worden verstrekt. Enkel het specifieke deel waarop deze reden ziet, kan achterwege blijven.

4.2 In dit hoofdstuk zal Taubah per “reden” van de Gemeente uiteenzetten dat deze niet aan de toewijzing van de vorderingen in de weg kan staan, en zal hierbij de volgorde van de conclusie van antwoord volgen.⁴⁴ Daarna zal Taubah uiteenzetten dat, mocht er al sprake zijn van een “reden”, deze reden in ieder geval niet opweegt tegen het belang van Taubah bij inzage van het rapport.

Ad I. Taubah verlangt geen inzage in delen die geen betrekking hebben op Taubah

4.3 In de eerste plaats stelt gemeente Veenendaal dat het NTA-rapport informatie bevat die geen betrekking heeft op Taubah.⁴⁵ Taubah zou geen recht hebben op inzage van deze delen. Omdat Taubah niet de beschikking heeft over het NTA-rapport, wist zij aanvankelijk niet welke delen wel en welke delen geen betrekking op haar hebben. Inmiddels is het duidelijk dat bepaalde delen uit het NTA-rapport zien op de Turkse gemeenschap of op de Nasser-moskee. Die delen hoeft Taubah niet in te zien en mogen worden zwartgelakt. Taubah vordert namelijk enkel nog inzage en afschrift van de delen van het NTA-rapport die relevant kunnen zijn voor het bepalen van haar eigen rechtspositie.⁴⁶ Dat zijn dus de hoofdstukken die specifiek over Taubah gaan én de algemene hoofdstukken die mede over Taubah gaan.

Ad II. Geen informatie over staatsveiligheid

4.4 In de tweede plaats heeft de gemeente in processtukken en stukken aan de gemeenteraad herhaaldelijk gesteld dat in het rapport informatie zou staan die de staatsveiligheid in gevaar zou brengen. Ik verwijs als voorbeeld naar onderstaande citaten:⁴⁷

- Randnummer 3 CvA: *“Het NTA-rapport bevat gevoelige informatie die de staatsveiligheid in het geding kan brengen [...]”*

⁴⁴ Vgl. Conclusie van antwoord Gemeente, randnummer 64.

⁴⁵ Conclusie van antwoord Gemeente, randnummers 64.

⁴⁶ Akte houdende vermindering van eis Taubah, randnummer 1.1.

⁴⁷ Deze opsomming is niet uitputtend.

- Randnummer 25 CvA: “Er staat informatie in die de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden.”
- Randnummer 64 CvA: “Het NTA-rapport (de concepten daarvan) en/of de overige bescheiden bevat onder meer [...] informatie die de staatsveiligheid in gevaar zou kunnen brengen.”
- Randnummer 18 dagvaarding opheffingskortgeding (GP03): “Er staat informatie in die de veiligheid van de staat zou kunnen schaden.”
- RIB 20 oktober 2021 (GP09): “Er staat informatie in die de veiligheid van de staat zou kunnen schaden.”
- Raadsvoorstel voor de raad van 20 oktober 2021 (GP10): “In het NTA-rapport staan passages die als deze in de openbaarheid komen, de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden.”
- Raadsvoorstel voor de raad van 16 november 2023 (GP15): “Deze geheimhouding was nodig, omdat in het NTA-rapport passages staan, die, als deze in de openbaarheid komen, de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden.”

4.5 De gemeente beweert consequent dat in het rapport informatie zou staan die de veiligheid van de staat in gevaar kan brengen. Taubah heeft in haar dagvaarding al uitvoerig uiteengezet dat dit uiterst onaannemelijk is.⁴⁸ Dat hiervan inderdaad geen sprake is, is bevestigd met de recente publicatie van een gedeelte van het NTA-rapport onder de Woo.

4.6 Het gepubliceerde gedeelte van het NTA-rapport bevat de redenen waarom bepaalde delen uit het NTA-rapport niet openbaar zijn gemaakt. De redenen bevatten een korte omschrijving en een verwijzing naar het betreffende artikel in de Wet open overheid (de “Woo”), en zijn als volgt:⁴⁹

I.a. Geheimhouding vanwege de betrekkingen van Nederland met andere landen en internationale organisaties (artikel 87 Gemeentewet samen met artikel 5.1, tweede lid onder a Woo)

I.b. Geheimhouding in combinatie met persoonsgegevens, de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage (artikel 87 Gemeentewet samen met artikel 5.1, eerste lid, onder d en artikel 5.1, tweede lid, onder e en h Woo).

I.c. Geheimhouding in combinatie met het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen (artikel 87 Gemeentewet samen met artikel 5.1, tweede lid, onder i Woo)

II Persoonsgegevens en persoonlijke levenssfeer (artikel 5.1, eerste lid, onder d en artikel 5.1, tweede lid onder e Woo)

III. de bescherming van andere concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 5.1, tweede lid, onder f Woo);

4.7 De bescherming van de staatsveiligheid (dit is artikel 5.1 lid 1 sub b Woo) wordt niet genoemd als reden waarom bepaalde delen uit het NTA-rapport niet openbaar zijn gemaakt.

⁴⁸ Vgl. Dagvaarding Taubah, randnummer 11.25.

⁴⁹ Zie de leeswijzer bij het openbaargemaakte deel van het rapport (overgelegd als **Productie EP26**).

Kortom, met de stelling dat het rapport informatie bevat die de staatsveiligheid in gevaar kan brengen, heeft de gemeente iedereen op het verkeerde been gezet.

Ad III. Geen inzage in informatie die schadelijk kan zijn voor internationale betrekkingen

- 4.8 De gemeente stelt ook dat informatie in het rapport de internationale betrekkingen zou kunnen schaden.⁵⁰ Wat de gemeente er niet bij vermeldt, is dat deze weigeringsgrond enkel van toepassing is op hoofdstuk 3, dat over de Turkse moslimgemeenschap gaat. Dáár wil Taubah geen inzage van. Ook hier is het verweer van de gemeente onvolledig en onjuist.

Ad IV. De persoonsgegevens staan niet in de weg aan het inzagerecht van Taubah

- 4.9 Gemeente Veenendaal stelt ook dat het rapport persoonsgegevens bevat en dat dát een gewichtige reden zou opleveren.⁵¹ Allereerst: over welke persoonsgegevens hebben we het hier? Gemeente Veenendaal stelt hier niets over in de conclusie van antwoord. Taubah weet waarom, omdat het gaat om de namen die worden genoemd in Hoofdstuk 4 en de foto's die daar worden getoond. Dat zijn allemaal personen in en rond Taubah: namen van oud-bestuurders van Taubah, van imams, van sprekers die bij Taubah op bezoek zijn geweest, en van personen die anderszins een rol vertolken binnen Taubah zoals de aanbieders van predikerslessen.⁵² Kortom, het gaat hier juist om de personen die horen bij de gemeenschap van Taubah en die door NTA in het rapport ten onrechte worden geplaatst in de context van radicalisme. Daarnaast gaat het bijvoorbeeld om de foto's van bestuurders en foto's van het zomerkamp waarin kinderen aan het boogschieten zijn. Taubah is bekend met deze personen en foto's, want zij heeft van NRC een ongelakte versie ingezien. Hoewel het begrijpelijk is dat in het kader van de Woo deze gegevens worden weggelakt, is dit natuurlijk ten aanzien van het 843a-verzoek van Taubah geen reden om inzage te weigeren, laat staan een gewichtige reden.
- 4.10 Omdat in bescheiden waar op grond van 843a-verzoeken altijd namen in staan, is dit een standaardargument geworden bij 843a-procedures. Tenzij daadwerkelijk een zwaarwegend privacybelang wordt aangetoond, wordt dit verweer gepasseerd.⁵³ Dat moet ook gebeuren in het onderhavige geval.

Ad V. De informatie die herleidbaar is tot personen staat niet in de weg aan het inzagerecht van Taubah

- 4.11 Gemeente Veenendaal stelt ook dat het NTA-rapport informatie bevat die herleidbaar is tot specifieke personen.⁵⁴ Dit is een blote stelling die niet wordt onderbouwd met enig bewijs. Sterker nog, er is juist bewijs van het omgekeerde. NTA heeft namelijk steeds toegezegd

⁵⁰ Conclusie van antwoord Gemeente, randnummer 64.

⁵¹ Conclusie van antwoord Gemeente, randnummer 64.

⁵² Zie het openbaargemaakte deel van het rapport (overgelegd als **Productie EP26**), p. 27, 31 en 32.

⁵³ Rechtbank Overijssel 19 april 2017, ECLI:NL:RBOVE:2017:2472, r.o. 2.7, Rechtbank Rotterdam 5 februari 2013, ECLI:NL:RBROT:2013:CA1942, r.o. 4.19, Rechtbank Arnhem 22 juli 2009, ECLI:NL:RBARN:2009:BJ6230, r.o. 2.8, Rechtbank Oost-Brabant 18 november 2020, ECLI:NL:RBOBR:2020:5790, r.o. 4.21.

⁵⁴ Conclusie van antwoord Gemeente, randnummer 64.

dat de informatie van geïnterviewden “op basis van anonimiteit” in het rapport zou worden verwerkt.⁵⁵ Bovendien gaat het om een rapport dat inmiddels 6,5 jaar oud is en volgens NTA en de gemeente zelf ook al gedateerd is.⁵⁶ Door dit tijdsverloop is het nóg onwaarschijnlijker dat de identiteit van respondenten te herleiden zal zijn. Het argument van de gemeente gaat dan ook niet op.

- 4.12 Bovendien geldt ook hiervoor: zelfs in het theoretische geval dat een enkele uitspraak in het rapport herleidbaar zou zijn tot een persoon, wat is dan het gevolg? Het is natuurlijk niet zo dat Taubah bij deze persoon verhaal gaat halen. En voor zover daarover enige twijfel zou bestaan, wordt dat hierbij nogmaals ter zitting bevestigd.
- 4.13 De gemeente heeft nog de stelling geponeerd dat na de publicatie van NRC dreigementen zijn geweest richting medewerkers van NTA.⁵⁷ Het is onduidelijk wat de gemeente hiermee wil zeggen richting Taubah, want het is niet Taubah geweest die medewerkers van NTA heeft bedreigd. Taubah heeft niemand bedreigd en als zij inzage heeft in het rapport dan gaat zij natuurlijk ook niemand bedreigen.
- 4.14 Kortom, de enkele theoretische mogelijkheid dat informatie tot een persoon is te herleiden, terwijl er ook vanuit Taubah geen enkele dreiging bestaat, kan onmogelijk tot een gewichtige reden leiden.⁵⁸

Ad VI. De zelfopgelegde geheimhouding van artikel 87 Gemeentewet staat niet in de weg aan het inzagerecht van Taubah

- 4.15 Tot slot artikel 87 Gemeentewet. De gewichtige reden moet worden ingevuld met concrete aanwijzingen en bewijzen. Iets is niet een ‘gewichtige reden’ omdat het ‘geheim’ is op grond van artikel 25 of 87 Gemeentewet. Dit begrip moet worden ingekleed. De gemeente heeft dat geprobeerd op basis van de veiligheid van de staat, de internationale betrekkingen, persoonsgegevens én de herleidbaarheid naar bronnen. Al deze argumenten zijn een voor een weerlegd. Uit de recente beslissing op bezwaar van 19 maart 2024 volgt nog een

⁵⁵ Vgl. Conclusie van antwoord Gemeente, randnummer 22: “NTA heeft aan de Gemeente verklaard dat daar waar sprake is geweest van interviews, de geïnterviewden er steeds over zijn geïnformeerd dat dit gebeurde in het kader van een onderzoek voor de Gemeente. Op basis van anonimiteit en de toezegging dat het een besloten onderzoek blijft, is door de geïnterviewden uit eigener beweging medewerking verleend.”

⁵⁶ Conclusie van antwoord Gemeente, randnummer 19: “[...]. De beschrijving in het NTA-rapport is een momentopname van de in 2017 aanwezige relevante netwerken, waaronder de Marokkaanse en Turkse organisaties. Vervolgens is ingezoomd op eventuele salafistische invloeden in Veenendaal. In dit verband zijn zowel de lokale, regionale en landelijke omgeving als de interne verhoudingen beschreven en geanalyseerd. Een dergelijke analyse heeft naar haar aard een gemiddelde houdbaarheid van één tot twee jaar. De uitkomsten van de krachtenveldanalyse hebben bijgedragen aan de versterking van de informatiepositie van de Gemeente en haar zicht op de toen aanwezige lokale netwerken en dynamiek. [...]”

⁵⁷ Conclusie van Antwoord gemeente, randnummer 64.

⁵⁸ Vgl. Rechtbank Oost-Brabant 18 november 2020, ECLI:NL:RBOBR:2020:5790, r.o. 4.20: “Wat betreft de gevolgen van de verwerking overweegt de rechtbank dat Hotel Gaming heeft aangevoerd dat de gevraagde gegevens vanwege de vertrouwelijkheid ervan niet verstrekt zouden moeten worden, omdat [eiser] zich na het verkrijgen ervan mogelijk schuldig zal maken aan intimidatie van [naam 2] en [naam 3]. Hotel Gaming heeft de vrees voor intimatie van getuigen door [eiser] echter onvoldoende onderbouwd. Daarom slaagt deze stelling niet.”

andere reden waarom de gemeente het rapport geheim wilde houden. Kennelijk is de gemeente vooral bang dat zij aansprakelijk wordt gesteld door NTA.⁵⁹ Dat is natuurlijk geen reden om inzage te kunnen weigeren, zeker niet in deze situatie waarbij zó veel aanwijzingen zijn dat het rapport zelf onrechtmatig is.

- 4.16 Uit rechtspraak volgt dat een civielrechtelijke of bestuursrechtelijke opgelegde geheimhouding niet in de weg staat aan inzage, en dat in de exhibitieprocedure van artikel 843a Rv steeds moet worden bepaald of sprake is van een gewichtige reden.⁶⁰
- 4.17 Overigens geldt in het bestuursrecht een wettelijke geheimhoudingsplicht ook niet zomaar als “gewichtige reden”. Uit rechtspraak van de Raad van State over artikel 8:29 Awb, de bestuursrechtelijke variant van artikel 22 Rv, blijkt namelijk dat het enkele feit dat op een stuk de geheimhouding rust van artikel 25 van de Gemeentewet, geen reden oplevert die aan inzage in de weg staat.⁶¹ Steeds is een belangenafweging vereist.⁶² Als gevolg van de

⁵⁹ Beslissing op bezwaar, d.d. 19 maart 2024 (overgelegd als **Productie EP33**), p. 11: “De commissie heeft in de stukken gelezen dat een belangrijke reden om de geheimhouding te bekrachtigen is geweest, dat als dat niet gebeurt de geheimhouding vervalt en het stuk dan voor eenieder openbaar wordt. Daarnaast zou de burgemeester dan richting NTA contractbreuk plegen, waarvoor de gemeente door NTA en mogelijk ook andere personen en organisaties aansprakelijk zou kunnen worden gesteld.”

⁶⁰ Hoge Raad 19 februari 2021, ECLI:NL:HR:2021:273, r.o. 3.7.5: “Evenmin als de regelingen van de Wpg en de Wjsg, en om dezelfde reden als hiervoor in 3.2.3 met betrekking tot die regelingen is vermeld, staat het in het onderdeel bedoelde strafvorderlijke stelsel van interne openbaarheid als zodanig in de weg aan een bewijsbeslag zoals door de Advocaten gelegd en door het hof gehandhaafd. Wel geldt ook met betrekking tot dit stelsel dat de overwegingen die daarin tot de uitkomst kunnen leiden dat geen recht bestaat op inzage in of afschrift of uittreksel van bepaalde bescheiden, gewichtige redenen kunnen opleveren als bedoeld in art. 843a lid 4 Rv, op grond waarvan geen inzage, afschrift of uittreksel hoeft te worden gegeven en dus ook verlot voor een bewijsbeslag kan worden geweigerd dan wel dat beslag kan worden opgeheven (zie opnieuw hiervoor in 3.2.3). Zoals hiervoor overwogen, dient blijkens het oordeel van het hof in rov. 6.15.7 deze beoordeling in dit geval echter plaats te vinden in de exhibitieprocedure.” Zie ook Dagvaarding Taubah, randnummer 11.28.

⁶¹ ABRvS 29 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1381, r.o. 3 – 4: “3. De raad voert ter motivering van het verzoek aan dat hij op grond van artikel 25, derde lid, van de Gemeentewet de geheimhouding van de Grondprijzennota 2017 en het daarbij behorende raadsvoorstel heeft bekrachtigd. Op 22 februari 2018 is besloten om deze geheimhouding niet op te heffen, aldus de raad. Volgens de raad is gezien de economische en financiële belangen van de gemeente nog steeds relevant dat de Grondprijzennota 2017 niet openbaar wordt gemaakt. De raad stelt dat openbaarmaking de gemeentelijke onderhandelingspositie in alle lopende en nog te starten onderhandelingstrajecten over grondverkoop door de gemeente, schaadt.

4. De Afdeling stelt voorop dat de omstandigheid dat op een op de zaak betrekking hebbend stuk geheimhouding rust op grond van de Gemeentewet, niet zonder meer een gewichtige reden als bedoeld in artikel 8:29, eerste lid, van de Awb oplevert. De redenen die tot het opleggen van de geheimhouding en het handhaven daarvan hebben geleid, worden echter wel in de belangenafweging betrokken.” (markeringen, Adv.)

⁶² ABRvS 10 juni 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1367, r.o. 14: “De enkele omstandigheid dat voor (gegevens uit) het stuk een bijzondere geheimhoudingsregeling geldt, betekent niet dat sprake is van gewichtige redenen. [...]. Ook het enkele feit dat op een stuk als gevolg van besluitvorming op grond van de Gemeentewet of Provinciewet een verplichting tot geheimhouding rust, vormt geen gewichtige reden (uitspraak van 29 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1387). [...]. Bij die afweging komt wel gewicht toe aan het uit de desbetreffende wettelijke bijzondere geheimhoudingsregeling blijkende belang bij geheimhouding (uitspraak van 12 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3686).” (markering, Adv.)

harmonisatie tussen artikel 8:29 Awb en artikel 22 Rv,⁶³ is deze jurisprudentie ook van toepassing op artikel 22 Rv en artikel 843a lid 4 Rv.⁶⁴

- 4.18 De conclusie is dat een wettelijke geheimhoudingsplicht zowel in het civiele recht als in het bestuursrecht niet zonder meer een “gewichtige reden” oplevert die aan inzage of afschrift in de weg staat. Steeds is een belangenafweging vereist en daarbij zal de partij die zich op de geheimhouding beroept duidelijk moeten maken wáárom geheimhouding in dit specifieke geval zo zwaar weegt, dat een partij die aan alle vereisten van 843a Rv voldoet en dus een rechtmatig belang heeft op inzage, alsnog geen inzage mag krijgen. Alle argumenten van de gemeente waarom het rapport geheim zou moeten blijven, zijn weerlegd. Van een gewichtige reden die inzage zou beletten is dan ook geen sprake.
- 4.19 Voor zover de rechtbank toekomt aan een belangenweging, brengt Taubah nogmaals de hiervoor geciteerde e-mail van 16 oktober 2021 van NTA in herinnering. Dit was de e-mail waarin NTA aan de burgemeester schreef waarom het rapport geheim moest blijven en welke opties de gemeente had om het rapport geheim te houden:⁶⁵

⁶³ Kamerstukken 2014-2015, 34 059, nr. 7, p. 6-7: “Deze aanpak is overgenomen door de civiele kamer van de Hoge Raad in twee arresten waarin een beroep werd gedaan op geheimhouding van stukken (HR 20 december 2002, NJ 2004, 4, *Lightning Casino* en HR 11 juli 2008, NJ 2009, 451, *Telegraaf/De Staat*). De voorgestelde regeling in artikel 22 vormt aldus een codificatie van jurisprudentie van de Hoge Raad en zorgt tevens voor harmonisatie met de Awb.” (markering, Adv.)

⁶⁴ Zie Conclusie A-G Snijders bij HR 4 november 2022, ECLI:NL:PHR:2022:1013, r.o. 3.75, waar hij deze overeenkomstige toepassing beknopt samenvat: “In de arresten *Lightning Casino* en *Telegraaf/Staat* heeft de Hoge Raad art. 8:29 Awb van overeenkomstige toepassing geoordeeld op de civiele procedure. Deze arresten zijn in 2017 gecodificeerd in art. 22 Rv. Die bepaling is in de *Box-uitspraak* van 19 februari 2021 van overeenkomstige toepassing geacht bij art. 843a Rv (weigering inzage en afgifte wegens gewichtige redenen).” (markering, Adv.) Zie ook Hoge Raad 19 februari 2021, ECLI:NL:HR:2021:273, rov. 3.7.5: “De klacht onder 5.2 van het onderdeel is eveneens ongegrond. Evenmin als de regelingen van de Wpg en de Wjsg, en om dezelfde reden als hiervoor in 3.2.3 met betrekking tot die regelingen is vermeld, staat het in het onderdeel bedoelde strafvorderlijke stelsel van interne openbaarheid als zodanig in de weg aan een bewijsbeslag zoals door de Advocaten gelegd en door het hof gehandhaafd. Wel geldt ook met betrekking tot dit stelsel dat de overwegingen die daarin tot de uitkomst kunnen leiden dat geen recht bestaat op inzage in of afschrift of uittreksel van bepaalde bescheiden, gewichtige redenen kunnen opleveren als bedoeld in art. 843a lid 4 Rv, op grond waarvan geen inzage, afschrift of uittreksel behoeft te worden gegeven en dus ook verlof voor een bewijsbeslag kan worden geweigerd dan wel dat beslag kan worden opgeheven (zie opnieuw hiervoor in 3.2.3). Zoals hiervoor overwogen, dient blijkens het oordeel van het hof in rov. 6.15.7 deze beoordeling in dit geval echter plaats te vinden in de exhibitieprocedure. [...]” A-G Snijders verwijst in zijn conclusie naar Kamerstukken 2014-2015, 34 059, nr. 7, p. 6-7: “Deze aanpak is overgenomen door de civiele kamer van de Hoge Raad in twee arresten waarin een beroep werd gedaan op geheimhouding van stukken (HR 20 december 2002, NJ 2004, 4, *Lightning Casino* en HR 11 juli 2008, NJ 2009, 451, *Telegraaf/De Staat*). De voorgestelde regeling in artikel 22 vormt aldus een codificatie van jurisprudentie van de Hoge Raad en zorgt tevens voor harmonisatie met de Awb.” (markering, Adv.)

⁶⁵ De redenen volgen uit de e-mailwisseling tussen een medewerker van NTA en de burgemeesters van Ede en Veenendaal (overgelegd als **Productie EP27**).

Beste Gert-Jan en René,

Zoals gevraagd de betreffende voorwaarden rondom de kva's en de mogelijkheden.

1. De krachtenveldanalyse valt onder het intellectueel eigendom van NTA. Dat betekent dat NTA ten alle tijden alle rechten op door hem gemaakte documenten behoudt. Daardoor mogen noch gedeeltelijk, noch geheel documenten gekopieerd worden, noch aan derden worden getoond, ter hand gesteld of op andere wijze worden bekendgemaakt.
2. Er staan persoonsgegevens in vermeld, waardoor het niet met derden kan worden gedeeld.
3. Door het publiceren van het rapport zou een onevenredige benadeling van personen en organisaties kunnen plaatsvinden omdat er geen wederhoor heeft plaatsgevonden.

Opties:

1. Presentatie met resultaten van het onderzoek in de gemeenteraad, onder geheime beraadslaging (art.25 gemeentewet)
2. Het verwijderen van de persoons- en organisatiegegevens uit het rapport en onder geheime beraadslaging (art.25 gemeentewet) ter plaatse inzage geven in het rapport. Na afloop worden de documenten weer ingenomen. Op deze wijze waarborgen we dat er geen negatieve effecten kunnen ontstaan voor de betreffende organisaties en personen.

Optie 2 adviseren wij niet omdat het document daardoor praktisch onleesbaar wordt. Bij beide opties ondersteunen wij uiteraard bij de uitleg.

Mocht de wens zijn om 1 van de opties uit te voeren, dan zal dit enige voorbereidingstijd vergen.

Mochten er nog vragen zijn dan hoor ik het graag.

Met hartelijke groet,

- 4.20 Taubah wil in het kader van de belangenafweging kort stilstaan bij het derde punt. NTA schrijft aan de gemeente dat door het publiceren van het rapport personen en organisaties onevenredig worden benadeeld, *omdat er geen wederhoor heeft plaatsgevonden*. Pardon? NTA stelt hier dus letterlijk dat personen en organisaties onevenredig worden benadeeld, omdat NTA nooit om wederhoor heeft gevraagd. Dat is precies een van de grote manco's van het onderzoek en het rapport: het is een eenzijdig, onjuist en belastend rapport waarbij de onderzochte personen en organisaties, zoals Taubah en haar bestuur, nooit om wederhoor is gevraagd. Daarmee is het NTA die met deze derde reden precies de werkelijke invulling van de belangenafweging in deze zaak geeft: het verstrekken van het rapport zou Taubah onevenredig schaden, omdat Taubah nooit om wederhoor is gevraagd en het rapport vol staat met onjuistheden en valse aannames waarbij Taubah ten onrechte in een salafistisch en extremistisch kader wordt geplaatst.
- 4.21 Het belang van Taubah bij inzage in het ongelakte rapport en de overige bescheiden is er juist daarin gelegen, dat Taubah het recht krijgt om deze onjuistheden te adresseren en haar goede naam publiekelijk en in rechte te zuiveren, en om de in opdracht van de gemeente uitgevoerde heimelijke onderzoeksmethodiek van NTA aan de kaak te stellen, kortom om de gemeente ter verantwoording te roepen voor hoe zij hier tegenover Taubah heeft gehandeld. Het belang om de civielrechtelijke materiële waarheid boven water te krijgen weegt dan ook vele malen zwaarder, dan het belang van de gemeente om zich achter een zelfopgelegde geheimhouding te kunnen verschuilen zodat zij geen verantwoording hoeft af te leggen voor haar acties en de acties van haar opdrachtnemer NTA.